

2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının Sarmal Programlama Modeline Uygunluğunun Kazanım Düzeyinde İncelenmesi

Examination of the Appropriateness of the 2018 Social Studies Course Curriculum with the Spiral Programming Model at the Level of Achievement

Ahmet ÇOPUR

Dr. ◆ Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü ◆
ahmetcopur@balikesir.edu.tr ◆ ORCID: 0000-0003-3837-7260

Canan SEYHAN

Yüksek Lisans Öğrencisi ◆ Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü ◆
cananseghan10@gmail.com ◆ ORCID: 0000-0003-3887-9471

Özet

2018 yılı sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan kazanımların sarmal programlama yaklaşımına uygunluğunu ortaya koyma amacıyla olan çalışmanın verileri nitel bir veri toplama tekniği olan doküman incelemesi ile toplanmış olup elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Kazanım Değerlendirme Çizelgesi" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi ise "Sarmal Programlama Modeline Uygunluk Değerlendirme Tablosu" aracılığıyla yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının kazanım düzeyinde önemli ölçüde sarmal programlama yaklaşımına uygun olarak, aşamalılık (somuttan soyuta, yakından uzağa) ve giderek genişleyen (farklı ve aynı sınıf seviyeleri) bir çerçevede, hazırlandığı belirlenmiştir. Sarmal yapının özellikle "Kültür ve Miras", "İnsan, Yerler ve Çevreler", "Bilim, Teknoloji ve Toplum", "Küresel Bağlantılar" öğrenme alanlarında dört, beş ve altıncı sınıfta yer alan kazanımlarda daha belirgin olduğu da tespit edilmiştir. 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında, programlama yaklaşımına dair yeterli düzeyde açıklamaya yer verilmediği de bulgular arasındadır. Bu sonuçlara dayalı olarak; olası bir program güncellenmesi veya değişikliğinde sosyal bilgiler dersi öğretim programının sarmal yapısının güçlendirilmesi, programda yer alan beceri ve değerler açısından sarmal programlama anlayışı çerçevesinde durumun daha kapsamlı bir şekilde ele alması, kazanımların yanı sıra ders içeriklerinin de sarmal yapıya uygunluğunun incelenmesi ve sosyal bilgiler dersi öğretim program yapısının daha detaylı olarak sosyal bilgilere özgü bir şekilde ele alınması yönünde öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sarmal programlama yaklaşımı, Sosyal bilgiler, 2018 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı

Abstract

This study aims to reveal the suitability of the 2018 Social Studies Course Curriculum with the spiral programming approach at the acquisition level. The research data were collected through the *Social Studies Course Curriculum Outcome Evaluation Chart* and were subjected to content analysis using the *Conformity Evaluation Table for the Helical Programming Model*. Results showed that the 2018 Social Studies Curriculum has been well prepared in accordance with the spiral programming approach at the level of attainment in term of gradualism (from concrete to abstract, from near to far) and ever-expanding (different and same grade levels). It has also been determined that the spiral structure is more prominent in the learning areas of "Culture and Heritage", "People, Places and Environments", "Science, Technology and Society", "Global Connections" in the four, fifth and sixth grade in addition, Findings showed that there are not enough details on the programming approach in the 2018 Social Studies Course Curriculum. Based on these results, recommendations for strengthening the spiral structure of the social studies course curriculum, updating, or changing the program, taking a more comprehensive look at the situation within the context of spiral

programming approach in terms of the skills and values in the curriculum, and assessing the suitability of the course contents to the spiral structure as well as the acquisitions and teaching the social studies course can all be made.

Keywords: Social studies, 2018 social studies course curriculum, Spiral programming approach

1. Giriş

Ülkeler ekonomik, sosyal, teknolojik, bilimsel, hemen her alanda düzenli gelişme ve büyümeyi sağlamak için nitelikli insan varlığını artırmak ister. Nitelikli insan varlığını artırmanın yolu ise eğitim ile mümkündür. Bu amaçla hareket eden T.C. Millî Eğitim Bakanlığının (MEB) çağın ihtiyaçlarına cevap verebilecek donanıma sahip, eleştirel bakış açısı kazanmış, bilgiyi üreterek günlük hayatında işlevsel olarak kullanabilen, girişimci, iletişim becerileri yüksek, empati geliştirebilen, toplum ve kültüre katma değer sağlayan vb. yetkinliklere sahip bireyler yetiştirmeyi hedeflediği görülmektedir (MEB, 2018). Sosyal bilgiler dersi de amaçlanan bu özellikleri kazandırabilmek için yaşamın her alanında etkin, üretken ve demokratik bireyler yetiştirme konusunda önemli görülmektedir (Demir, 2006; Demir ve Özyurt, 2021; Doğanay ve Yağcı, 2011; Kurnaz ve Sünbül, 2008; Özensoy, 2012).

Küreselleşen dünyada bilgiye ulaşmanın her geçen gün daha da hızlanmasıyla bilim ve teknolojiye de değişim ve gelişim de hızlanmıştır. Buna paralel olarak toplumların ihtiyaçları günden güne değişirken iş gücü taleplerine ayak uydurmak için kişilere kazandırılması gereken hedef ve davranışların da gözden geçirilmesi gerekmektedir (Otuz vd., 2018). Bu durum eğitim ve öğretim programlarında da güncellemeler yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bu nedenle MEB tarafından hazırlanan öğretim programlarında yıllar içinde güncellemeler yapılırken (Direkçi ve Yavuz, 2018; Şahin, 2019) eğitimde program geliştirme sürecinin de önemi ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda program geliştirme; hedef, içerik, öğrenme öğretme süreci ve değerlendirme süreçlerini kapsayan ve bu süreçler arasındaki dinamik ilişkiyi ifade eden bir kavram olarak (Demirel, 2021) ön plana çıkmıştır.

Türkiye’de 1921 yılında yapılan ilk Maarif Kongresi’nde Mustafa Kemal Atatürk’ün eğitim programına ihtiyaç olduğuna değinmesiyle başlayan program geliştirme faaliyetleri (Kaplukan, 2014), Cumhuriyet döneminden bu yana (2022 yılı itibarıyla) Millî Eğitim Şûrası adıyla 20 defa toplanmıştır (MEB, 2022). En önemli değişikliklerin olduğu 2004-2005 yıllarında yapılan program geliştirme çalışmalarında, davranışçı yaklaşımdan vazgeçilerek yapılandırmacı yaklaşım benimsenmiş ve sarmallık ilkesi gözetilmiştir (Çelen ve Aygül Çelik, 2011). Sarmallık, program geliştirme çalışmaları kapsamında yapılan içerik düzenleme yaklaşımlarından biridir. Temel olarak yeni öğrenmelerin önceki öğrenmeler üzerine inşa edilmesi, kavramların ve konuların yeri geldikçe tekrar edilmesi esasına dayanır (Demirel, 2021). Jerome Bruner 1960 yılında, bir bilginin her yaşta ve düzeyde öğrenciye öğretilebileceği fikrinden hareketle sarmal programlamayı geliştirmiştir (Bruner, 1960). Her öğrenciye her konunun öğretilmesi için izlenmesi gereken alternatif yollar arayışında olan ve bilgiyi anlamlı hâle getirmeyi hedefleyen Bruner (1960), bilgiyi işlemenin şekli/yolunu eylemsel, imgesel ve sembolik olmak üzere üç temsilde toplamıştır. Sarmal programlamada içerik; somuttan soyuta, basitten karmaşığa, aşamalı ve ardışık bir sıra izleyerek (Karacaoğlu, 2020) öğrenilen konuların genişleyen tekrarına dayalı şekilde (Demirel, 2021) hazırlanmaktadır. Ek olarak konuların tekrarı, konulardaki zorluk seviyesinin aşamalı şekilde artması, yeni öğrenilen konular ile önceden öğrenilen konuların ilişkili olması ve konu hakkındaki yeterliliğin artması sarmal programlamanın dört ana unsuru olarak ifade edilmektedir (Harden, 2013). Bu bağlamda birbirine dayalı olarak ilerleyen konulara zaman zaman dönüşler yapılarak öğrencinin konuyu daha iyi kavranması amaçlanmaktadır (Harden, 1999).

Talim ve Terbiye Kurulunca (TTK) hazırlanan öğretim programları incelendiğinde programlar hakkında genel bilgiler verilirken açıklama ve kazanımların farklı sınıf ve konu seviyelerinde “sarmal bir

yaklaşım” tekrarlanması yanı sıra bir defada ve bütünsel olarak kazandırılması amaçlanan öğrenme çıktıklarına da yer verildiği ifade edilmiştir (MEB, 2018). TTK tarafından hazırlanan programlar çerçevesinde şekillenen sosyal bilgiler dersinin muhtevasında da buna bağlı olarak yıllar içinde değişiklikler yaşanmıştır. Sosyal bilgiler dersi önceleri Yurt Bilgisi adıyla programda yer alırken 1962-68 yılları arasında “Toplum ve Ülke İncelemeleri” (tarih, coğrafya, vatandaşlık) ismiyle varlığını sürdürmüştür (Batır, 2020). Sosyal bilgiler dersinin ilk defa kendi ismiyle tüm ilkököl programlarında yer alması 1968 yılındadır (Keskin, 2019). 1985 yılında Milli Tarih, Milli Coğrafya ve Vatandaşlık Bilgisi olarak üçe ayrılan ders, 1998 yılında tekrar sosyal bilgiler adını almıştır (Alaca, 2017). Yapılandırmacı yaklaşımın benimsendiği 2005 yılından itibaren yapılan değişikliklerle ders içeriği disiplinler arası bir yaklaşımla birleştirilmiştir. Günümüzde sosyal bilgiler dersi; sosyal bilimlere ait disiplinler içerisinde coğrafya, tarih, sosyoloji, ekonomi, psikoloji, antropoloji, siyaset bilimi, felsefe, hukuk ve vatandaşlık gibi sosyal bilimlere pedagojik anlayışla öğrenciler için yalınlaştırarak veren bir derstir (Demir ve Haçat, 2018; Gültekin vd., 2013; Önal ve Kaya, 2006; Önal vd., 2017). İçinde barındırdığı bilimlere ait öğrenme alanlarını bir ünite veya tema altında birleştirilmesi prensibiyle hazırlanan 2018 sosyal bilgiler dersi öğretim programında Birey ve Toplum” (18 kazanım), “Kültür ve Miras” (19 kazanım), “İnsanlar Yerler ve Çevreler” (19 kazanım), “Bilim Teknoloji ve Toplum” (18 kazanım), “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” (23 kazanım), “Etkin Vatandaşlık” (18 kazanım), “Küresel Bağlantılar” (16 kazanım)" olmak üzere toplam 7 öğrenme alanı ve bu öğrenme alanlarına ait toplam 131 kazanım yer almaktadır (MEB, 2018).

İlgili literatür incelendiğinde sarmal program yaklaşımıyla ilgili farklı kapsamlarda çalışmalarının olduğu görülmektedir (Çakır, 2014; Dedeoğlu ve Polat, 2021; Demiralp, 2017; Erdoğan, 2014; Gelen, 2017; Güldalı ve Demirbaş, 2017; Gültekin vd., 2013; Kılıç, 2019; Koç, 2019; Sakallı vd., 2016; Sıcak, 2014; Şanlıtürk, 2014; Topaloğlu ve Kıyıcı, 2015). Sayıca az olan bu çalışmaların muhtevası da çeşitlilik göstermektedir. Bu çalışmalar; sarmal içerik düzenleme yaklaşımıyla ilgili olarak, sarmal model kavramının ne olduğunu açıklamayı amaçlayan Harden ve N.Stamper'in (1999) çalışması, önceki ve yeni programların farklılıklarına ilişkin karşılaştırmanın yapıldığı çalışmalar (Demiralp, 2017; Gelen, 2017; Gültekin vd., 2013), sosyal bilgiler dersi öğretim programının farklı ülkelerdeki sosyal bilgiler programlarıyla karşılaştırıldığı çalışmalar (Koç, 2019; Topaloğlu ve Kıyıcı, 2015), sosyal bilgiler ve hayat bilgisi programlarının karşılaştırıldığı çalışmalar (Güldalı & Demirbaş, 2017; Kılıç, 2019), programların tek bir öğrenme alanı içinde farklı sınıf düzeylerinde sarmallığın araştırıldığı çalışmalar (Erdoğan, 2014; Kılıç, 2019; Sıcak, 2014), öğretim programlarının ilerleyen sınıf düzeylerine göre kendi içinde sarmallığının incelendiği çalışmalar (Çakır, 2014; Şanlıtürk, 2014), uygulanan program hakkında öğretmen görüşlerinin araştırıldığı çalışmalar (MEB, 2020; Sakallı vd., 2016; Sıcak, 2014), sarmal yaklaşımın programlara nasıl ve ne kadar yansıtıldığına araştırıldığı çalışmalardır (Memiş ve Özkale, 2020). 2018 sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında ise yeni ve eski programlarla karşılaştırma (Can, 2019; Kalaycı ve Baysal, 2020; Selvi, 2018); sosyal bilgiler dersi öğretim programı kazanımlarının Bloom ve revize Bloom taksonomisine göre incelenmesi (Filiz ve Baysal, 2019; Gültekin ve Burak, 2019); 2018 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Çeliktaş & Sönmez, 2021; Ocak ve Kocaman, 2021; Uğur vd., 2022); programın değer ve beceriler bağlamında incelendiği (Demir ve Haçat, 2018; Turan, 2019) çalışmalar yapıldığı tespit edilmiştir.

Bununla beraber, Memiş ve Özkale'nin (2020) “İlköğretim Matematik Programında Sarmal Yaklaşım Yansımalarının İncelenmesi” isimli çalışmaları ve Direkçi ile Yavuz'un (2018) “1-8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Sarmal Programlama Yaklaşımı Açısından İncelenmesi” isimli çalışmaları bu çalışmanın amacıyla benzerlik göstermesi bakımında dikkate değer olsa da incelenen literatür içinde 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı tüm kazanımlarının sarmal

yaklaşımına uygunluğunun incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu noktadan hareketle çalışmanın sosyal bilgiler dersi öğretim programının yapısının incelenmesine yönelik çalışmalarda başvuru kaynağı olma açısından literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir. Ek olarak çalışmak kapsamında kullanılan veri toplama ve analizi araçlarının benzer çalışma yürütecek araştırmacılara rehber olma potansiyeline sahip olduğu söylenebilir. Bu noktadan hareketle çalışmanın amacı sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan 4, 5, 6 ve 7. sınıflara ait kazanımların ve bunlara ilişkin açıklamaların sarmal içerik düzenleme yaklaşımına uygunluğunu incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi; 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı kazanımlarının sarmal program yaklaşımına uygunluğu nasıldır? şeklinde belirlenmiştir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Deseni

Çalışmanın verileri nitel bir veri toplama tekniği olan doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Elektronik ve/veya basılı materyallerin analizi ve değerlendirilmesi aşamasında gerçekleşen işlemler dizisi (Bowen, 2009) olarak tanımlanan doküman incelemesi, belli bir amaca yönelik kaynakları araştırma, ortaya çıkarma, okuma ve değerlendirme aşamalarını içermektedir (Karasar, 2005). 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı kazanımlarının sarmal programlama yaklaşımına uygunluğunun incelenmesi amacıyla yapılacak çalışma, belirtilen aşamaları içerdiğinden çalışmanın doküman incelemesi yöntemiyle yürütülmesinin uygun olduğu söylenebilir. Doküman incelemesi süreci, uygun dokümanları bulma, orijinallik kontrolü, kod ve katalog oluşturma sistematığı belirleme ve verilerin analizi (içerik analizi) yapma (Merriam, 2009) aşamaları referans alınarak yürütülmüştür. Bu doğrultuda doküman seçimi, dokümana ulaşma ve dokümanın orijinalliğinin kontrol edilmesi ile başlayan veri toplama süreci araştırmanın konusuna göre seçilen dokümanın sınırlanması ve incelenecek olan kısımları belirlenmesi ile devam etmiştir. Araştırmanın problemi referans alınarak doküman incelemesi tekniğinin veri toplama için yeterli olacağına karar verilmiş ve takiben içerik analizi aşaması ile çalışma sürdürülmüştür.

2.2. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen, “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Kazanım Değerlendirme Çizelgesi” (Ek-1) aracılığıyla toplanmıştır. Çizelgenin geliştirme aşamasında dil (1) ve içerik (2) açılarından uzman görüşüne başvurulmuştur. Elde edilen görüşler ışığında form güncellenmiştir. Örneğin; öğrenme alanlarının da çizelgede yer alması önerisi doğrultusunda çizelgeye öğrenme alanları da eklenmiştir. Ayrıca sarmal yapıyı daha iyi görmek adına, dördüncü sınıftan yedinci sınıfa kadar tüm kazanımlar aynı çizelgeye işlenmiştir. Nihayetinde öğrenme alanları ve kazanımların bulunduğu bir veri toplama aracı geliştirilmiştir. Veri toplama aracı; aşamalılık, giderek genişleme ve tekrar olmak üzere üç kategoride düzenlenmiştir. Aşamalılık, somuttan soyuta, basitten karmaşığa ve yakından uzağa ilkeleri olarak üç alt kategoriye ayrılmıştır. Giderek genişleme ve tekrar ise aynı sınıf ve farklı sınıf düzeyleri olmak üzere iki alt kategoriye ayrılmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmada analiz yöntemi olarak içerik analizi kullanılmıştır. Analiz birimi olarak da kazanımlar belirlenmiştir. Elde edilen verilerin analizi için sarmal programlama modelini konu edinen çalışmalar (Bloom, 1976; Güzel & Şahin, 2019; Harden & Stamper, 1999; Tüzel Gülkaya, 2022) incelenerek birtakım analiz ölçütleri belirlenmiştir. Bu ölçütler; aşamalı olarak ilerleme (basitten

karmaşığa, somuttan-soyuta, yakından uzağa) tekrar ve bilişsel beceri basamaklarında genişleme olarak belirlenmiştir. Belirlenen ölçütleri belli başlıklarda toplayabilmek adına bazı ana başlıklar oluşturulmuştur. Ek olarak genel değerlendirme yapabilmek ve birden fazla kazanımı aynı anda analiz edebilmek adına Sarmal Programlama Yaklaşımına Uygunluk Değerlendirme Tablosu (Tablo 1) hazırlanmıştır. Tablo aracılığıyla araştırmacılar tarafından, farklı zamanlarda, iki defa analizi yapılan veriler bir eğitim programları uzmanı ve iki alan uzmanı tarafından analiz edilmiştir. Son olarak araştırmacı ve uzmanlar analiz sonuçlarını karşılaştırmalı olarak değerlendirilerek mutabık kalınan ve ayrı düşünülen noktalar belirlenmiştir. Bu aşamadan sonra ortak bir analiz tablosu oluşturularak analiz sonlandırılmıştır.

2.4. Geçerlik, Güvenirlik ve Etik

Nitel araştırmalarda geçerlik bulguların doğruluğu için araştırmacı kontrolünü; güvenirlilik ise, araştırmacının yaklaşımının tutarlılığını ifade etmektedir (Gibbs, 2007). Çalışmanın güvenirliliğini sağlamak için; analizi yapılan verilerin farklı zamanlarda tekrar gözden geçirilmesi, kodlama sürecinde verilerin sürekli olarak karşılaştırılması ve farklı bir araştırmacı tarafından çapraz kontrolünün gerçekleştirilmesi önerilir (Gibbs, 2007). Bu doğrultuda nitel verilerin güvenirliliğini sağlamak için verilerin, farklı zamanlarda, tekrar kontrolü yapılmıştır. Ek olarak, analiz edilen verilerin çapraz kontrolü, bir eğitim programları uzmanı ve bir alan uzmanı tarafından daha yapılmıştır. Alan uzmanı ve eğitim programları uzmanından, verilerin tamamını analiz etmesi istenmiştir. Bu analiz sonucu kazanımların sarmal yapıya uygunluğu konusundaki uyum (Miles & Huberman, 2016) %90 olarak hesaplanmıştır.

3. Bulgular

2018 Sosyal Bilgiler (S.B) Dersi Öğretim Programı sarmal programa uygunluk kriterleri (aşamalı olarak ilerleme, tekrar ve giderek genişleme) açısından incelenerek öğretim programının sarmal yapıya uygunluğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 1’de verilerek devamında detaylandırılmıştır. Tablonun okunabilirliğini kolaylaştırmak adına kazanım kodlarına yer verilmiş, kazanımların tümü ise Ek 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Sarmal Programlama Yaklaşımına Uygunluk Değerlendirme Tablosu

Öğrenme Alanı	Kazanım	Sarmallık Gösterdiği Kazanım	Sarmal Olarak Değerlendirme Nedeni							
			Aşamalı Olarak İlerleme			Giderek Genişleme		Tekrar		
			Somuttan Soyuta	Basitten Karmaşığa	Yakından Uzağa	Aynı sınıf	Farklı sınıf	Aynı sınıf	Farklı sınıf	
Birey ve Toplum	SB.4.1.1*	SB.5.1.1	SB.6.1.2 SB.6.1.4	✓		✓		✓		
	SB.4.1.2									
	SB.4.1.3									
	SB.4.1.4	SB.5.1.2	SB.6.1.3			✓	✓	✓		
	SB.4.1.5									
Kültür ve			SB.7.1.1 SB.7.1.2 SB.7.1.3			✓	✓			
	SB.4.2.1	SB.5.2.1(BA)	SB.6.2.1 SB.6.2.4	SB.7.2.1		✓	✓	✓		

Öğrenme Alanı	Kazanım	Sarmallık Gösterdiği Kazanım		Sarmal Olarak Değerlendirme Nedeni							
				Aşamalı Olarak İlerleme			Giderek Genişleme		Tekrar		
				Somuttan Soyuta	Basitten Karmaşığa	Yakından Uzağa	Aynı sınıf	Farklı sınıf	Aynı sınıf	Farklı sınıf	
İnsan, Yerler ve Çevreler	SB.4.2.2	SB.5.2.2 SB.5.2.4 SB.5.2.5	SB.6.2.3	SB.7.2.5		✓	✓		✓		
	SB.4.2.3	SB.5.2.3	SB.6.2.2	SB.7.2.3 SB.7.2.4		✓			✓		
	SB.4.2.4										
	SB.4.3.1	SB.5.3.1	SB.6.3.1	SB.7.3.1			✓		✓		
	SB.4.3.2		SB.6.3.2								
	SB.4.3.3	SB.5.3.3	SB.6.3.3	SB.7.3.2			✓		✓		
	SB.4.3.5										
	SB.4.3.4	SB.5.3.2	SB.6.3.4				✓		✓		
	SB.4.3.6	SB.5.3.4 SB.5.3.5							✓		
					SB.7.3.3 SB.7.3.4				✓		
	SB.4.4.1	SB.5.4.5	SB.6.4.3	SB.7.4.1		✓			✓		
	SB.4.4.4										
SB.4.4.2	SB.5.4.1	SB.6.4.2		✓	✓			✓			
SB.4.4.3	SB.5.4.4	SB.6.4.4	SB.7.4.2	✓				✓			
SB.4.4.5	SB.5.4.2 SB.5.4.3					✓	✓				
				SB.7.4.3 SB.7.4.4			✓		✓		
Bilim, Teknoloji ve Toplum	SB.4.4.1	SB.5.4.5	SB.6.4.3	SB.7.4.1		✓			✓		
	SB.4.4.4										
	SB.4.4.2	SB.5.4.1	SB.6.4.2		✓	✓			✓		
	SB.4.4.3	SB.5.4.4	SB.6.4.4	SB.7.4.2	✓				✓		
	SB.4.4.5	SB.5.4.2 SB.5.4.3					✓	✓			
Üretim, Dağıtım ve Tüketim	SB.4.5.1	SB.5.5.4 SB.5.5.5	SB.6.5.3		✓		✓		✓		
	SB.4.5.2	SB.5.5.1 SB.5.5.3	SB.6.5.1			✓	✓		✓		
	SB.4.5.3										
	SB.4.5.4	SB.5.5.6	SB.6.5.2			✓	✓		✓		
	SB.4.5.5										
				SB.7.5.1 SB.7.5.2		✓		✓			
Etkin Vatandaşlık	SB.4.6.1	SB.5.6.3	SB.6.6.5				✓		✓		
	SB.4.6.2		SB.6.6.6								
	SB.4.6.3										
SB.4.6.4	SB.5.6.4	SB.6.6.1 SB.6.6.4	SB.7.6.1 SB.7.6.2 SB.7.6.4			✓	✓	✓			
Küresel Bağlantılar	SB.4.7.1	SB.5.7.2	SB.6.7.2	SB.7.7.2		✓	✓		✓		
	SB.4.7.2	SB.5.7.1	SB.6.7.1	SB.7.7.1			✓		✓		
	SB.4.7.3	SB.5.7.3	SB.6.7.3	SB.7.7.3		✓	✓		✓		
	SB.4.7.4	SB.5.7.4	SB.6.7.4	SB.7.7.4			✓	✓	✓		

* SB. (sosyal bilgiler)4. (sınıf)1. (öğrenme alanı)1. (kazanım numarası).

Tablo 1’de yer alan bulgulara göre birey ve toplum öğrenme alanında yer alan kazanımlardan üç tanesinin (SB.4.1.1., SB.4.1.4., SB.4.1.5.) dört, beş ve altıncı sınıf düzeylerinde sarmallık gösterdiği bu durum yedinci sınıfta devam etmediği belirlenmiştir. Örneğin; “SB.4.1.1. Resmî kimlik belgesini inceleyerek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunur”, “SB.5.1.1. Sosyal Bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti’nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder” ve “SB.6.1.2. Sosyal, kültürel ve tarihî bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki yerini ve rolünü analiz eder”

kazanımlarının aşamalılık (somuttan soyuta, yakından uzağa) ve farklı sınıf seviyelerinde genişleyen bir çerçevede sarmallık gösterdiği söylenebilir. Ayrıca bu öğrenme alanında yer alan iki kazanımın (SB.4.1.2. SB.4.1.3.) sarmal bir yapıda ilerlemediği, üç kazanımın (SB.7.1.1 SB.7.1.2 SB.7.1.3) ise aynı sınıf seviyesinde yakından uzağa ilkesine uygun olarak sarmallık gösterdiği ifade edilebilir.

Elde edilen bulgulara göre kültür ve miras öğrenme alanında yer alan kazanımlardan üç tanesinin (SB.4.2.1., SB.4.2.2. ve SB.4.2.3.) dördüncü sınıftan yedinci sınıfa kadar bir veya birkaç kazanımla sarmal bir yapıda ilerlediği görülmektedir. Mesela; “4.2.2. Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnekler verir”, “SB.5.2.5. Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir”, “SB.6.2.3. Türklerin İslamiyet’i kabulleri ile birlikte siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda meydana gelen değişimleri fark eder” ve “SB.7.2.5. Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir.” kazanımlarının farklı sınıf seviyelerinde aşamalılık (basitten karmaşığa, yakından uzağa) genişleyen bir çerçevede sarmallık gösterdiği söylenebilir. Ayrıca bu öğrenme alanında yer alan bir kazanımın da (SB.4.2.4.) hiçbir sınıf düzeyinde sarmallık göstermediği ifade edilebilir.

İnsan, yerler ve çevreler öğrenme alanında yer alan kazanımların, her sınıf düzeyinde, önemli ölçüde sarmal programlama anlayışına uygun olarak ilerlediği söylenebilir. Elde edilen bulgulara göre bu öğrenme alanında yer alan kazanımlardan dört tanesinin (SB.4.3.1., SB.4.3.2., SB.4.3.3., SB.4.3.5.) dördüncü sınıftan yedinci sınıfa kadar bir veya birkaç kazanımla sarmal bir yapıda ilerlediği görülmektedir. Örneğin; “SB.4.3.1. Çevresindeki herhangi bir yerin konumu ile ilgili çıkarımlarda bulunur”, “SB.5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar”, “SB.6.3.2. Türkiye’nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler” ve “SB.7.3.1. Örnek incelemeler yoluyla geçmişten günümüze, yerleşmeyi etkileyen faktörler hakkında çıkarımlarda bulunur.” Kazanımlarının farklı sınıf seviyelerinde yakından uzağa genişleyen bir çerçevede sarmallık gösterdiği söylenebilir. Ayrıca bu öğrenme alanında yer alan bir kazanım (SB.4.3.4.) beş ve altıncı sınıftaki kazanımlarla (SB.5.3.2., SB.6.3.4.) sarmal şekilde ilerlediği ve bir kazanımın da (SB.4.3.6.) yalnız beşinci sınıf düzeyindeki iki kazanımla (SB.5.3.4., SB.5.3.5.) farklı sınıf seviyelerinde yakından uzağa genişleyen bir yapıda sarmallık gösterdiği ifade edilebilir.

Tablo 1 incelendiğinde bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanında yer alan kazanımların büyük ölçüde sarmal programlama anlayışına uygun olarak oluşturulduğu zikredilebilir. Elde edilen bulgulara göre bu öğrenme alanında yer alan kazanımlardan üç tanesinin (SB.4.4.1., SB.4.4.3., SB.4.4.4.) dördüncü sınıftan yedinci sınıfa kadar sarmal bir yapıda ilerlediği görülmektedir. Mesela; “SB.4.4.2. Teknolojik ürünlerin geçmişteki ve bugünkü kullanımını karşılaştırır”, “SB.5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır”, “SB.6.4.3. Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar” ve “SB.7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler.” kazanımlarının aşamalılık (somuttan soyuta, yakından uzağa) ve genişleyen bir çerçevede sarmallık gösterdiği söylenebilir. Ayrıca bu öğrenme alanında yer alan bir kazanım (SB.4.4.2.) beş ve altıncı sınıftaki kazanımlarla (SB.5.4.1., SB.6.4.2.) sarmal şekilde ilerlediği ve bir kazanımın da (SB.4.4.5.) yalnız beşinci sınıf düzeyindeki iki kazanımla (SB.5.4.2., SB.5.4.3.) sarmallık gösterdiği görülmektedir.

Tablo 1’de yer alan bulgulara göre üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanında yer alan kazanımların tamamının (SB.4.5.1., SB.4.5.2., SB.4.5.3., SB.4.5.4., SB.4.5.5.) dört, beş ve altıncı sınıf düzeylerinde sarmallık gösterdiği bu durum yedinci sınıfta devam etmediği belirlenmiştir. Örneğin; “SB.4.5.2. Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanır”, “SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder” ve “SB.6.5.1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik

faaliyetlerini ilişkilendirir” kazanımlarının aşamalı olarak (somuttan soyuta, yakından uzağa) farklı sınıf seviyelerinde ve genişleyen bir çerçevede sarmal şekilde ilerlediğini söylemek mümkündür.

Etkin vatandaşlık öğrenme alanına ilişkin kazanımların sarmallık ilişkisine ait bulgulara göre bu öğrenme alanında yer alan SB.4.6.4 numaralı kazanımın her sınıf düzeyinde sarmal olarak ilerlediği tespit edilmiştir. Bu “SB.4.6.4. Ülkesinin bağımsızlığı ile bireysel özgürlüğü arasındaki ilişkiyi açıklar”, “SB.5.6.4. Millî egemenlik ve bağımsızlık sembollerimizden Bayrağımıza ve İstiklâl Marşına değer verir”, “SB.6.6.4. Toplumsal hayatımızda demokrasinin önemini açıklar” ve “SB.7.6.4. Demokrasinin uygulanma süreçlerinde karşılaşılan sorunları analiz eder.” kazanımlarının yakından uzağa hem farklı hem de aynı sınıf seviyelerinde genişleyen bir çerçevede sarmal bir yapıda ilerlediği ifade edilebilir. Ek olarak bu öğrenme alanında yer alan iki kazanım (SB.4.6.1, SB.4.6.2) beş ve altıncı sınıftaki kazanımlarla (SB.5.6.3., SB.6.6.5., SB.6.6.6) sarmal şekilde ilerlediği ve bir kazanımın da (SB.4.6.3) hiçbir sınıf düzeyinde sarmallık göstermediği ifade edilebilir.

Tablo 1 incelendiğinde küresel bağlantılar öğrenme alanında yer alan kazanımların tümünün sarmal programlama anlayışına uygun olarak ilerlediğini söylemek mümkündür. Elde edilen bulgulara göre bu öğrenme alanında yer alan kazanımların (SB.4.7.1, SB.4.7.2, SB.4.7.3, SB.4.7.4) dördüncü sınıftan yedinci sınıfa kadar sarmal bir yapıda ilerlediği görülmektedir. Örneğin; “SB.4.7.2. Türkiye’nin komşuları ve diğer Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkilerini kavrar”, “SB.5.7.1. Yaşadığı yer ve çevresinin ülkemiz ile diğer ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerdeki rolünü araştırır”, “SB.6.7.1. Ülkemizin Türk Cumhuriyetleri ve komşu devletlerle olan kültürel, sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkilerini analiz eder” ve “SB.7.7.1. Türkiye’nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlara örnekler verir” kazanımlarının aşamalı olarak (basitten karmaşığa, yakından uzağa) hem farklı hem de aynı sınıf seviyelerinde genişleyen bir çerçevede sarmallık gösterdiği görülmektedir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma verilerinden elde edilen anahtar bulgular, 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının kazanım düzeyinde ana hatlarıyla sarmal programlama yaklaşımına uygun olarak, aşamalılık (somuttan soyuta, yakından uzağa) ve bilişsel beceri basamaklarında genişleyen bir çerçevede hazırlandığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, MEB’in, 2020 Öğretim Programlarını Değerlendirme Raporunun, sarmal yapıya yönelik bulgularını doğrular niteliktedir. MEB (2020), bu araştırmada öğretmenler “Sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalar, gereksiz tekrarlardan arınık ve birbirini tamamlayacak şekildedir.” maddesine çok katılıyorum ve orta düzeyde katılıyorum (%74,9) şeklinde cevap vermeleri aşamalılık ve bilişsel beceri basamaklarında genişlemeye işaret etmektedir. Diğer taraftan, araştırmanın sosyal bilgiler dersi öğretim programına yönelik sonuç bölümünde ise, “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda bazı kazanımların sınırlıklarının net olmadığı, bazı kazanımların sıralanmasında ise öncelik sonralık ilişkisine dikkat edilmediği ifade edilmiştir” (MEB, 2020). Programdaki bazı kazanımların sarmal yapıya uygun olarak ilerlemediği yönünde elde ettiğimiz bulgunun, bu sonuçlarla paralellik gösterdiği ifade edilebilir. Ayrıca hayat bilgisi ve sosyal bilgiler sel, deprem, çığ ve heyelan konularında sarmal sistem açısından aksamalara uğradığını tespit eden Kılıç (2019), bu araştırmanın sonuçlarını destekler nitelikte bulgulara elde etmiştir.

Bir başka dikkat çekici bulgu da sarmal yapının özellikle Kültür ve Miras, İnsan, Yerler ve Çevreler, Bilim, Teknoloji ve Toplum, Küresel Bağlantılar öğrenme alanlarında özellikle dört, beş ve altıncı sınıfta yer alan kazanımlarda daha belirgin görülmesidir. Buna karşın Birey ve Toplum, Etkin Vatandaşlık ile Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanlarında sarmal programlama yaklaşımına daha az uygun hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu bulguların 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında yer alan, programın yapısına ilişkin açıklamalarla önemli ölçüde örtüştüğü söylenebilir. Ek olarak elde

edilen bulguların Şeker'in (2014), 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı öğrenme alanları arasında sarmal yaklaşıma uygunluk olduğu yönünde ulaştığı sonuçla benzerlik göstermesine karşın programdaki tüm öğrenme alanlarında güçlü bir sarmallık olmadığı yönündeki bulgularımız adı geçen çalışmayla farklılaşmaktadır. Bu durumu 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programında sarmal programlama yaklaşımına 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programından daha belirgin şekilde yer verildiği şeklinde yorumlamak yanlış olmayacaktır.

Programda “bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir.” (MEB, 2018) denilerek hem sarmal yapıya hem de bir kerede kazandırılacak öğrenme çıktılarına işaret edilmiştir. Programların içerik düzenleme yaklaşımları inceledikleri çalışmalarında doğrusal, sarmal ve modüler yaklaşımların benimsendiği ortaya koyan Dedeoğlu & Polat (2021) programların farklı programlama yaklaşımlarıyla hazırlandığını doğrular nitelikte sonuçlara ulaşmışlardır. Benzer şekilde Memiş ve Özkale (2020) “Sarmal Yaklaşımın İlköğretim Matematik Öğretim Programına Yansımaları” adlı çalışmalarında 2018 programında sarmal düzende tekrar eden kazanımların yer aldığı sonucuna ulaşmışlardır. Ancak belirtmek gerekir ki sarmal programlama anlayışını açıklamak için kullanılan “tekrar edilen kazanımlar” ifadesi, 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı özelinde, bu araştırmanın sonuçlarıyla ters düşmektedir.

Yapılan bu çalışmanı sonuçları, sarmal yapının tekrar eden kazanımlardan daha çok aşamalılık (somuttan soyuta, yakından uzağa) ve bilişsel beceri basamaklarında genişleyen bir çerçevede olduğuna işaret etmektedir. Topaloğlu ve Kıyıcı (2015) “Fen Bilimleri Programlarının Karşılaştırılması” isimli çalışmalarında; Fen bilimleri öğretim programının sarmal anlayışa uygun olduğunu ve konuların yaş seviyesi ilerledikçe detaylandırıldığı şeklinde sonuçlara ulaşmışlardır. Bu sonuçların aşamalılık (somuttan soyuta, yakından uzağa) ve bilişsel beceri basamaklarında genişleyen bir çerçevede sarmal yapıya işaret etmesi bakımından, bu araştırmanın bulgularıyla örtüştüğü ifade edilebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler getirilmiştir;

1. Programdaki bazı kazanımların özellikle Birey ve Toplum, Etkin Vatandaşlık ile Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanlarının diğer öğrenme alanlarında yer alan kazanımların sarmal yapıya uygun olarak ilerlemediği yönünde elde edilen sonuçlardan hareketle, olası bir program güncellenmesi veya değişikliğinde sosyal bilgiler dersi öğretim programının sarmal yapısının güçlendirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu yönde atılacak bir adımın; programın yatay ve dikey ilişkilendirilmesinin sarmal olarak programlarda yeterince görülmemesi, bütünlükten uzak birçok kopukluk olması ve programın diğer öğelerinin kazanımlarla, dolayısıyla içerikle ilişkilendirilmesinin net olarak yapılandırılmaması (Gelen, 2017) gibi problemlerin çözümüne katkı sunacağı söylenebilir.

2. Araştırma kapsamında 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı kazanımları, sarmal yaklaşıma uygunluk açısından değerlendirilmiştir. Gelecekteki araştırmalar programda yer alan beceri ve değerler açısından durumu daha kapsamlı bir şekilde ele alması bu çalışmadan çıkarılabilecek sonuç türlerini doğrulama açısından yarar sağlayacaktır. Ayrıca ders içeriklerinin sarmal yapıya uygunluğu da incelenerek durumu geniş bir perspektiften değerlendirilmesi faydalı olacaktır.

3. Araştırma sonuçları, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında programlama yaklaşımına dair sadece bir cümlelik açıklama olduğunu, bu cümlenin de bütün öğretim programlarına yönelik yazıldığını ortaya koymaktadır. Olası bir program güncellenmesi veya değişikliğinde sosyal bilgiler dersi öğretim program yapısının daha detaylı olarak ve sosyal bilgilere özgü bir şekilde ele alınmasının faydalı olacağı ifade edilebilir. Bu durum gelecekteki araştırmalara daha geniş bir çalışma zemini sunacağı kanaatini de doğurmaktadır.

Kaynaklar

- Alaca, E. (2017). Sosyal bilgiler ders kitapları üzerine bir değerlendirme. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(18), 759-786.
- Batır, B. (2020). Toplum ve ülke incelemeleri dersinin vatandaşlık eğitimi bağlamında değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 4, 129-157.
- Bloom, B. (1976). *Human characteristics and school learning*. McGraw-Hill.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Bruner, J. S. (1977). *The process of education*. Harvard University Press.
- Çakır, E. D. (2014). 6, 7 ve 8. sınıf İngilizce dersi öğretim programı içeriğinin sarmallık ilişkisinin değerlendirilmesi [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Çelen, F. K., & Aygül Çelik, S. S. (2011). *Türk eğitim sistemi ve PISA sonuçları*. İnönü Üniversitesi Akademik Bilişim-XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, 765-773.
- Dedeoğlu, H., & Polat, İ. (2021). 2020-2021 Eğitim öğretim yılı ilköğretim programları üzerine bir değerlendirme. *Yaşadıkça Eğitim* 35(1), 207-220.
- Demir, A. Y., & Özyurt, M. (2021). Sosyal bilgiler dersi öğretim programı ve ders kitaplarının 21. yüzyıl becerileri bağlamında incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1254-1290.
- Demir, M. K. (2006). İlköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler derslerinde eleştirel düşünme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 155-169.
- Demiralp, N. (2017). Coğrafya öğretiminde programların tasarım ve program öğeleri açısından incelenmesi ve 2017 öğretim programı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(17), 521-545.
- Demirel, Ö. (2021). *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulamaya*. Pegem Akademi.
- Direkçi, B., & Yavuz, M. (2018). 1-8. Sınıflar Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının sarmal programlama yaklaşımı açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 13(27), 583-599.
- Doğanay, A., & Yağcı, R. (2011). İlköğretim beşinci sınıf sosyal bilgiler öğretiminde öğretmenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için uyguladıkları etkinliklerin değerlendirilmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6(2), 1679-1702.
- Erdoğan, F. (2014). *Bazı fizik konularının kavramsal yapısının sarmal sistem içerisinde incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Gelen, İ. (2017). P21-program ve öğretimde 21. yüzyıl beceri çerçeveleri (ABD uygulamaları). *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 15-29.
- Güldalı, Ş. U., & Demirbaş, İ. (2017). Okul öncesi eğitim programı ile ilköğretim hayat bilgisi öğretim programının sarmallığının incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3) 1084-1105.

- Gültekin, M., Bayır, Ö. G., & Göz, N. L. (2013). 2004 sosyal bilgiler öğretim programında yeni anlayışlar: 1998 öğretim programından farklılıkları açısından bir inceleme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(46) 24-49.
- Güzel, G., & Şahin, H. (2019). A qualitative study for the evaluation of the 1-4. classes' mathematics curriculum content in terms of spiral program approach. *International Online Journal of Educational Sciences*, 11(2), 188-200.
- Harden, R., & N. Stamper. (1999). What is a spiral curriculum? *Medical Teacher*, 21(2), 141-143.
- Harden, R. M. (2013). Curriculum planning and development. In: R. M. Harden , J. A. Dent (Eds.). *A practical guide for medical teachers*, 10-18. Churchill Livingstone Elsevier.
- Kapluhan, E. (2014). 1921 Maarif Kongresi'nin Türk eğitim tarihindeki yeri ve önemi. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(8)123-134.
- Karacaoğlu, Ö. (2020). *Eğitimde program geliştirme*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Keskin, Y. (2019). Sosyal bilgiler programı tarihi ve güncel gelişmeler. T. Çelikkaya, Ç. Ö. Demirbaş, T. Yıldırım, & H. Y. (Ed.), *Yeni program ve ders içeriklerine göre sosyal bilgiler öğretimi 1*. içinde (s.1-44). Pegem Akademi.
- Kılıç, B. C. (2019). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ders kitaplarındaki doğal afetler konusunun sarmal sistem yönünden değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-789.
- Koç, S. (2019). Türkiye ve Hong-Kong ilkökul matematik öğretim programlarını karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Turkish Studies-Educational Sciences*, 14(6), 3203-3230.
- Köksal, O., Dağal, A. B., & Duman, A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, (46), 379-394.
- Kurnaz, A., & Sünbül, A. M. (2008). İlköğretim beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde beceri ve içerik temelli eleştirel düşünme öğretiminin öğrencilerin erişimi ve öz-değerlendirmelerine etkisi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, (26), 227-246.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)*. MEB.
- MEB. (2020). *Öğretim programlarını değerlendirme raporu*. MEB.
- MEB. (2022). Millî Eğitim Bakanlığı. 06 27, 2022 tarihinde <https://ttkb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-suralari/dosya/12>: <https://ttkb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-suralari/dosya/12> adresinden alındı.
- Memiş, Y., & Özkale, A. (2020). *Sarmal yaklaşımın ilköğretim matematik öğretim programına yansımaları*. VIIth International Eurasian Educational Research Congress (EJER'20), (s. 725-727). Eskişehir.
- Merriam, S. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.

- Otuz, B., Kayabaşı, B. G., & Ekici, G. (2018). 2017 Sosyal bilgiler dersi öğretim programı beceri ve değerlerinin anahtar yetkinlikler açısından analizi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(4), 944-972.
- Önal, H., & Kaya, N. (2006). Sosyal bilgiler ders kitaplarının (4 ve 5. sınıf) değerlendirilmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(16), 21-37.
- Özensoy, A. U. (2012). Eleştirel okumaya göre düzenlenmiş sosyal bilgiler dersiyle ilgili öğrencilerin görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(1), 187-202.
- Sakallı, A. F., Çakan, C., Borazan, A., & Korkmaz, E. (2016). Lise matematik öğretmenlerinin yeni ortaöğretim matematik programı ile ilgili değerlendirmeleri. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (7), 65-81.
- Sıcak, A. (2014). Fen ve teknoloji öğretim programı sarmallığının incelenmesi:2005 fen ve teknoloji öğretim programı örneği. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 2(2), 182-192.
- Sünbül, A. M. (2011). Eğitim programının kapsamı. A. M. Sünbül (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri içinde* (s. 78). Eğitim Kitabevi.
- Şahin, B. (2019). 2005 ve 2018 coğrafya dersi öğretim programlarına yönelik karşılaştırmalı bir değerlendirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(1), 81-102.
- Şanlıtürk, Y. (2014). *Yeni fizik müfredatında konuların sarmal sisteme göre yapılandırılmasının öğrenci başarısına etkisinin araştırılması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Şeker, M. (2014). Singapur sosyal bilgiler öğretim programı ve bu programın Türkiye sosyal bilgiler öğretim programı ile karşılaştırılması. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 1417-1439.
- Topaloğlu, M. Y., & Kıyıcı, F. B. (2015). Fen bilimleri programlarının karşılaştırılması: Türkiye ve Avustralya. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 4(2), 344-363.
- Tüzel Gülkaya, S. (2022). *Din kültürü ve ahlak bilgisi ders kitaplarında yer alan inanç öğretiminin sarmal programlama yaklaşımı açısından analizi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
- Wach, E. & Ward, R. (2013). *Learning about qualitative document analysis*. IDS Practice Paper in Brief, ILT Brief 13 August 2013, www.ids.ac.uk. Brighton: IDS. https://www.researchgate.net/publication/259828893_Learning_about_Qualitative_Document_Analysis, (Erişim Tarihi: 15.05.2022)
- Yerliyurt, N. S., & Ersoy, M. (2021). Okul öncesi eğitim programı ile ilgili Dergipark'ta yayımlanan makalelerin incelenmesi: 2013-2020. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(37), 4104-4139.

Ekler

Öğ Al.	Kazanımlar			
	4. sınıf	5. sınıf	6. sınıf	7. sınıf
Birey ve Toplum	<p>4.1.1. Resmî kimlik belgesini inceleyerek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunur.*</p> <p>4.1.2. Yaşamına ilişkin belli başlı olayları kronolojik sıraya koyar.**</p> <p>4.1.3. Bireysel ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini tanıır.**</p> <p>4.1.4. Kendisini farklı özelliklere sahip diğer bireylerin yerine koyar.</p> <p>4.1.5. Diğer bireylerin farklı özelliklerini saygı ile karşılar.</p>	<p>5.1.1. Sosyal Bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder.</p> <p>5.1.2. Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar</p> <p>5.1.3. Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır.**</p> <p>5.1.4. Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir</p>	<p>6.1.1. Sosyal rollerin zaman içerisindeki değişimini inceler.</p> <p>6.1.2. Sosyal, kültürel ve tarihî bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki yerini ve rolünü analiz eder</p> <p>6.1.3. Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular.</p> <p>6.1.4. Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır</p> <p>6.1.5. Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur.</p>	<p>7.1.1. İletişimi etkileyen tutum ve davranışları analiz ederek kendi tutum ve davranışlarını sorgular.</p> <p>7.1.2. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır.</p> <p>7.1.3. Medyanın sosyal değişim ve etkileşimdeki rolünü tartışır</p> <p>7.1.4. İletişim araçlarından yararlanırken haklarını kullanır ve sorumluluklarını yerine getirir.</p>
Kültür ve Miras	<p>4.2.1. Sözlü, yazılı, görsel kaynaklar ve nesnelere dayanarak aile tarihi çalışması yapar</p> <p>4.2.2. Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnekler verir</p> <p>4.2.3. Geleneksel çocuk oyunlarını değişim ve süreklilik açısından günümüzdeki oyunlarla karşılaştırır</p> <p>4.2.4. Millî Mücadele kahramanlarının hayatlarından hareketle Millî Mücadele'nin önemini kavrar.**</p>	<p>5.2.1. Somut kalıntılardan yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder</p> <p>5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve eserleri tanıtır.</p> <p>5.2.3. Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler</p> <p>5.2.4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder</p> <p>5.2.5. Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir</p>	<p>6.2.1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur</p> <p>6.2.2. İslamiyet'in ortaya çıkışını ve beraberinde getirdiği değişimleri yorumlar</p> <p>6.2.3. Türklerin İslamiyet'i kabulleri ile siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda meydana gelen değişimleri fark eder</p> <p>6.2.4. Türklerin Anadolu'yu yurt edinme sürecini XI ve XIII. yüzyıllar kapsamında analiz eder.</p> <p>6.2.5. Tarihî ticaret yollarının toplumlar arası siyasi, kültürel ve ekonomik ilişkilerdeki rolünü açıklar.**</p>	<p>7.2.1. Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.</p> <p>7.2.2. Osmanlı Devleti'nin fetih siyasetini örnekler üzerinden analiz eder</p> <p>7.2.3. Avrupa'daki gelişmelerle bağlantılı olarak Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan süreçleri kavrar.</p> <p>7.2.4. Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.</p> <p>7.2.5. Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir</p>

İnsan, Yerler ve Çevreler	<p>4.3.1. Çevresindeki herhangi bir yerin konumu ile ilgili çıkarımlarda bulunur</p> <p>4.3.2. Günlük yaşamında kullandığı mekânların krokisini çizer</p> <p>4.3.3. Yaşadığı çevredeki doğal ve beşerî unsurları ayırt eder.</p> <p>4.3.4. Çevresinde meydana gelen hava olaylarını gözlemleyerek bulgularını resimli grafiklere aktarır.</p> <p>4.3.5. Yaşadığı yer ve çevresindeki yer şekilleri ve nüfus özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.</p> <p>4.3.6. Doğal afetlere yönelik gerekli hazırlıkları yapar</p>	<p>5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar.</p> <p>5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.</p> <p>5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.</p> <p>5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.</p> <p>5.3.5. Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar</p>	<p>6.3.1. Konum ile ilgili kavramları kullanarak kıtaların, okyanusların ve ülkemizin coğrafi konumunu tanımlar.</p> <p>6.3.2. Türkiye'nin temel fiziki coğrafya özelliklerinden yer şekillerini, iklim özelliklerini ve bitki örtüsünü ilgili haritalar üzerinde inceler.</p> <p>6.3.3. Türkiye'nin temel beşerî coğrafya özelliklerini ilgili haritalar üzerinde gösterir</p> <p>6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.</p>	<p>7.3.1. Örnek incelemeler yoluyla geçmişten günümüze, yerleşmeyi etkileyen faktörler hakkında çıkarımlarda bulunur.</p> <p>7.3.2. Türkiye'de nüfusun dağılımını etkileyen faktörlerden hareketle Türkiye'nin demografik özelliklerini yorumlar.</p> <p>7.3.3. Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır</p> <p>7.3.4. Temel haklardan yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanması halinde ortaya çıkacak olumsuz durumlara örnekler gösterir.</p>
Bilim, Teknoloji ve Toplum	<p>4.4.1. Çevresindeki teknolojik ürünleri, kullanım alanlarına göre sınıflandırır</p> <p>4.4.2. Teknolojik ürünlerin geçmişteki ve bugünkü kullanımlarını karşılaştırır.</p> <p>4.4.3. Kullandığı teknolojik ürünlerin mucitlerini ve bu ürünlerin zaman içerisindeki gelişimini araştırır</p> <p>4.4.4. Çevresindeki ihtiyaçlardan yola çıkarak kendine özgü ürünler tasarlamaya yönelik fikirler geliştirir.</p> <p>4.4.5. Teknolojik ürünleri kendisine, başkalarına ve doğaya zarar vermeden kullanır</p>	<p>5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.</p> <p>5.4.2. Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular</p> <p>5.4.3. Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.</p> <p>5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler</p> <p>5.4.5. Yaptığı çalışmalarda bilimsel etiğe uygun davranır.</p>	<p>6.4.1. Sosyal bilimlerdeki çalışma ve bulgulardan hareketle sosyal bilimlerin toplum hayatına etkisine örnekler verir.**</p> <p>6.4.2. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki yaşam üzerine etkilerine ilişkin fikirler ileri sürer</p> <p>6.4.3. Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar</p> <p>6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur</p>	<p>7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler</p> <p>7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.</p> <p>7.4.3. XV-XX. yüzyıllar arasında Avrupa'da yaşanan gelişmelerin günümüz bilimsel birikiminin oluşmasına etkisini analiz eder.</p> <p>7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.</p>
Üretim, Dağıtım ve	<p>4.5.1. İstek ve ihtiyaçlarını ayırt ederek ikisi arasında bilinçli seçimler yapar.</p> <p>4.5.2. Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanıtır</p>	<p>5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder</p> <p>5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik</p>	<p>6.5.1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirir</p> <p>6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin</p>	<p>7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.</p> <p>7.5.2. Üretim teknolojisindeki gelişmelerin sosyal ve</p>

	<p>4.5.3. Sorumluluk sahibi bir birey olarak bilinçli tüketici davranışları sergiler</p> <p>4.5.4. Kendine ait örnek bir bütçe oluşturur.</p> <p>4.5.5. Çevresindeki kaynakları israf etmeden kullanır</p>	<p>faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.</p> <p>5.5.3. Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder.</p> <p>5.5.4. Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder</p> <p>5.5.5. İş birliği yaparak üretim, dağıtım ve tüketime dayalı yeni fikirler geliştirir.</p> <p>5.5.6. Bilinçli bir tüketici olarak haklarını kullanır.</p>	<p>canlı yaşamına etkilerini analiz eder.</p> <p>6.5.3. Türkiye'nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yatırım ve pazarlama proje önerileri hazırlar.</p>	<p>ekonomik hayata etkilerini değerlendirir.</p> <p>7.5.3. Kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına ve sosyal yaşamdaki rollerine örnekler verir.**</p> <p>.7.5.4. Tarih boyunca Türklerde meslek edindirme ve meslek etiği kazandırmada rol oynayan kurumları tanır.</p> <p>.7.5.5. Dünyadaki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yeni meslekleri dikkate alarak mesleki tercihlerine yönelik planlama yapar.</p> <p>7.5.6. Dijital teknolojilerin üretim, dağıtım ve tüketim alanında meydana getirdiği değişimleri analiz eder.**</p>
Etkin Vatandaşlık	<p>4.6.1. Çocuk olarak sahip olduğu haklara örnekler verir.</p> <p>4.6.2. Aile ve okul yaşamındaki söz ve eylemlerinin sorumluluğunu alır</p> <p>4.6.3. Okul yaşamında gerekli gördüğü eğitsel sosyal etkinlikleri önerir.**</p> <p>4.6.4. Ülkesinin bağımsızlığı ile bireysel özgürlüğü arasındaki ilişkiyi açıklar</p>	<p>5.6.1. Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir</p> <p>5.6.2. Yaşadığı yerin yönetim birimlerinin temel görevlerini açıklar.</p> <p>5.6.3. Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar</p> <p>5.6.4. Millî egemenlik ve bağımsızlık sembollerimizden Bayrağımıza ve İstiklâl Marşına değer verir.</p>	<p>6.6.1. Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.</p> <p>6.6.2. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde yasama, yürütme ve yargı güçleri arasındaki ilişkiyi açıklar</p> <p>6.6.3. Yönetimin karar alma sürecini etkileyen unsurları analiz eder</p> <p>6.6.4. Toplumsal hayatımızda demokrasinin önemini açıklar.</p> <p>6.6.5. Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak hak ve sorumluluklarının anayasal güvence altında olduğunu açıklar.</p> <p>6.6.6. Türk tarihinden ve güncel örneklerden yola çıkarak toplumsal hayatta kadına verilen değeri fark eder</p>	<p>7.6.1. Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar.</p> <p>7.6.2. Atatürk'ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar</p> <p>7.6.3. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temel niteliklerini toplumsal hayattaki uygulamalarla ilişkilendirir.</p> <p>7.6.4. Demokrasinin uygulanma süreçlerinde karşılaşılan sorunları analiz eder.</p>
Küresel Bağlantı	<p>4.7.1. Dünya üzerindeki çeşitli ülkeleri tanıtır.</p> <p>4.7.2. Türkiye'nin komşuları ve diğer Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkilerini kavrar.</p>	<p>5.7.1. Yaşadığı yer ve çevresinin ülkemiz ile diğer ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerdeki rolünü araştırır.</p> <p>5.7.2. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.</p>	<p>6.7.1. Ülkemizin Türk Cumhuriyetleri ve komşu devletlerle olan kültürel, sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkilerini analiz eder</p> <p>6.7.2. Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkilerini analiz eder.</p>	<p>7.7.1. Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlara örnekler verir</p> <p>7.7.2. Türkiye'nin ilişkide olduğu ekonomik bölge ve kuruluşları tanır.</p>

4.7.3. Farklı ülkelere ait kültürel unsurlarla ülkemizin sahip olduğu kültürel unsurları karşılaştırır	5.7.3. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki önemini açıklar.	6.7.3. Ülkemizin sahip olduğu siyasi, askerî, ekonomik ve kültürel özelliklere bağlı olarak uluslararası alanda üstlendiği rolleri analiz eder	7.7.3. Çeşitli kültürlere yönelik kalıp yargıları sorgular.
4.7.4. Farklı kültürlerle saygı gösterir.	5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir.	6.7.4. Popüler kültürün, kültürümüz üzerindeki etkilerini sorgular	7.7.4. Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir önerileri geliştirir

* Aynı renk kazanımlar arasında sarmallık olduğunu göstermektedir.

**Sarmallık göstermeyen kazanımlar.

Extended Abstract

Introduction

With the acceleration of access to information in the globalizing world, the change and development in science and technology has also accelerated. In parallel with this, while the needs of societies change from day to day, the goals and behaviors that should be gained to individuals to keep up with the demands of the workforce should also be reviewed (Otuz et al., 2018). This situation necessitates updating the education and training programs. For this reason, while the curriculum prepared by the Ministry of National Education has been updated over the years (Direkçi & Yavuz, 2018; Şahin, 2019), the importance of the curriculum development process in education has emerged. Program development: It is a concept that includes target, content, learning-teaching process, and evaluation processes and expresses the dynamic relationship between these processes (Demirel, 2021).

The key findings obtained from the research data reveal that the 2018 Social Studies Course Curriculum was prepared in accordance with the spiral programming approach at the achievement level, in a framework that expands on the stages of gradualism (from concrete to abstract, from close to far) and cognitive skills. These findings confirm the findings of the Ministry of National Education's 2020 Curriculum Evaluation Report regarding the spiral structure. MEB (2020), in this research, the teachers said, "Repetitive acquisitions and explanations with a spiral approach are free from unnecessary repetitions and complement each other." Answering the item as I agree very much, and I agree at a moderate level (74.9%) indicates gradualism and an expansion in cognitive skill levels. On the other hand, in the conclusion part of the research for the social studies course curriculum, it was stated that "the limitations of some acquisitions in the social studies course curriculum are not clear, and the priority and recency relationship is not taken into account in the ordering of some acquisitions" (MEB, 2020). It can be stated that our finding that some of the gains in the program do not progress in accordance with the spiral structure is in parallel with these results. In addition, Kılıç (2019,) who determined that life sciences and social studies suffered from disruptions in terms of floods, earthquakes, avalanches, and landslides in terms of the spiral system, can also be stated that he revealed findings that support the results of this research.

When the literature is examined, it is seen that there are studies in different scopes regarding the spiral curriculum approach (Çakır, 2014; Dedeoğlu & Polat, 2021; Demiralp, 2017; Erdoğan, 2014; Gelen, 2017; Güldalı and Demirbaş, 2017; Gültekin et al., 2013; Kılıç, 2019; Koç, 2019; Sakallı et al., 2016; Sıcak, 2014; Şanlıtürk, 2014; Topaloğlu and Kıyıcı, 2015). Although these studies are few, they are quite diverse in terms of content. Looking at the studies on the Social Studies Course Curriculum

updated in 2018, it has been determined that there are studies that comparison with the new and old programs (Can, 2019; Kalaycı & Baysal, 2020; Selvi, 2018); examination of social studies course program outcomes according to Bloom and revised Bloom taxonomy (Filiz & Baysal, 2019; Gültekin & Burak, 2019); Examining the opinions of students and teachers about the 2018 Social Studies course program (Çelikleş & Sönmez, 2021; Ocak & Kocaman, 2021; Uğur et al., 2022); examine the program in the context of values and skills (Demir & Haçat, 2018; Turan, 2019).

Two of the studies in the literature are similar to the purpose of this study. The first of these is Memiş and Özkale's (2020) studies named " The Examination of Reflections of The Spiral Approach in the Elementary Mathematics Curriculum of Turkey", and the second is Direkçi and Yavuz (2018)'s " Evaluation of Learning Outcomes in Turkish Curriculum (1-8th Grades) With Regard to Spiral Curriculum Model". Although there are similar studies in terms of purpose and content in the literature, no study has been found in which all the achievements of the 2018 Social Studies Course Curriculum are examined in terms of the suitability of the spiral approach. Therefore, it is thought that this study will make an important contribution to the literature. From this point of view, the aim of the study is to examine the compatibility of the achievements of the 4th, 5th, 6th and 7th grades and their explanations in the Social Studies Course Curriculum updated in 2018 with the spiral content arrangement approach. For this purpose, the problem sentence of the research has been determined that "How are the compatibility of the learning outcomes of the 2018 Social Studies Course Curriculum with the spiral curriculum approach?"

Method

In the study, document review, one of the qualitative research methods, was used. The data of this study, in which the 2018 Social Studies Course Curriculum was examined, were collected through the "Evaluation Chart of the Learning Outcomes in Social Studies" (Annex-1) developed by the researchers. While the content analysis method was used in the analysis of the data, the gains were determined as the analysis unit. To ensure the reliability of the qualitative data obtained within the scope of the study, the data were rechecked at various times. In addition, the cross-checking of the analyzed data was conducted by two researchers, a field expert, and an education programs expert.

Conclusion and Results

The key findings obtained from the research data reveal that the 2018 Social Studies Course Curriculum was prepared in an expanding framework, in accordance with the spiral programming approach at the acquisition level, in the stages of gradualism (from close to distant, from concrete to abstract) and cognitive skills. These findings are also consistent with the findings of the Ministry of National Education's 2020 Curriculum Evaluation Report regarding the spiral structure. However, Kılıç (2019), who determined that there were disruptions in life sciences and social studies in terms of flood, earthquake, avalanche, and landslide in terms of the spiral system, revealed findings that support the results of this research.

Another remarkable finding is that the spiral structure is seen more prominently in the learning areas of Culture and Heritage, People, Places and Environments, Science, Technology and Society, Global Connections, especially in the achievements of the fourth, fifth and sixth grades. On the other hand, it has been determined that the learning areas of Individual and Society, Active Citizenship and Production, Distribution and Consumption are less suitable for the spiral programming approach. It can be said that these findings overlap with the explanations regarding the structure of the program in the 2018 Social Studies Curriculum. In addition, although the findings obtained are like the result of

Şeker (2014) that the 2005 Social Studies Course Curriculum is suitable for the spiral approach among the learning areas, our findings that there is not a strong spiral in all learning areas in the program differ from the study. It would not be wrong to interpret this situation as the helical programming approach in the 2005 Social Studies Course Curriculum more prominently than the 2018 Social Studies Course Curriculum.

In the content of the program, repetitive acquisitions and explanations are included with a spiral approach at different subject and grade levels, as well as learning outcomes that are aimed to be acquired holistically and at once (MEB, 2018), indicating both the spiral structure and the learning outcomes to be gained at once. has been done. Dedeoğlu & Polat (2021), who showed that linear, spiral, and modular approaches were adopted in their studies in which they examined the content editing approaches of the programs, reached results showing that the programs were prepared with different programming approaches. Similarly, Memiş and Özkale (2020), in their study titled " The Examination of Reflections of The Spiral Approach in the Elementary Mathematics Curriculum of Turkey", concluded that the 2018 curriculum includes recurring acquisitions in a spiral order. However, the expression "repeated learning outcomes", which is used to explain the spiral programming understanding in the content of the program, contradicts the results of this research.

The results of this study indicate that the spiral structure is seen more in the stages of gradualism and cognitive skills than repetitive acquisitions. Topaloğlu and Kıyıcı (2015) in their study named "Comparison of Science Programs"; They concluded that the science curriculum is suitable for helical understanding and that the subjects are detailed as the age level increases. It can be stated that these results are like the findings of this study in that they point to a spiral structure in an expanding framework in the stages of gradualism and cognitive skills.

Recommendations

1. Based on the results obtained that some of the achievements in the program, especially in the Individual and Society, Active Citizenship and Production, Distribution and Consumption learning areas do not progress in accordance with the spiral structure, it would be beneficial to strengthen the spiral structure of the social studies program in a possible program update or change. Is thought to be. A step to be taken in this direction; It can be said that it will contribute to the solution of problems such as the horizontal and vertical linking of the program is not seen enough in the programs as a spiral, there are many disconnections that are far from integrity, and the association of other elements of the program with the achievements and therefore the content is not clearly structured (Gelen, 2017).

2. Within the scope of the research, the achievements of the 2018 Social Studies Course Curriculum were evaluated in terms of compliance with the spiral approach. Future research will be beneficial in terms of validating the types of conclusions that can be drawn from this study if it considers the situation more comprehensively in terms of the skills and values included in the program. In addition, it would be beneficial to evaluate the situation from a broad perspective by examining the suitability of the course contents to the spiral structure.

3. The results of the research reveal that there is only one sentence about the programming approach in the social studies Course Curriculum, and this sentence is written for all curriculums. It can be stated that in a possible program update or change, it would be beneficial to consider the social studies course program structure in more detail and specific to social studies. This situation gives rise to the opinion that it will provide a wider working ground for future research.

Yayın Etiği Beyanı

Mevcut çalışma doküman incelemesini kapsadığı için etik kurul raporu alınmamıştır. Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Mevcut araştırmada birinci yazar %50, ikinci yazar %50 oranında çalışmaya katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür

Araştırmanın ortaya çıkarılması aşamasında değerli görüşleriyle katkı sunan Doç. Dr. Hakan Önal ve Prof. Dr. Kemal Oğuz Er'e teşekkür ederiz.

Çatışma Beyanı

Mevcut çalışmanın tarafsızlığı ile ilgili belirtilmesi gereken herhangi bir maddi-manevi katkı veya çıkar çatışma olasılığı ve ilişki durumu yoktur.